

Rassenkeuze suikerbieten: basis voor een geslaagde teelt

Foto 1. Ondanks het uitblijven van droogte was er op dit proefveld met een zware aaltjesbesmetting een duidelijk verschil te zien tussen een vatbaar ras (midden) en enkele witte bietencystealtjesresistente rassen.

Binnenkort moet u een keuze maken uit de lijst van de suikerbietenrassen die voor 2009 aangeboden worden. De belangrijkste keuze die u moet maken, is die voor één van de drie categorieën: voor percelen met rhizoctonia, percelen met witte bietencystealtjes of percelen met geen van beide. Binnen deze drie categorieën moet u kiezen voor de hoogste financiële opbrengst of voor één van de andere eigenschappen.

Het aantal rassen op de Aanbevelende Rassenlijst 2009 is ongewijzigd ten opzichte van vorig jaar. Wel is er een verschuiving tussen de categorieën: de rhizomanielijst is met drie nieuwe rassen uitgebreid, terwijl er maar één is afgevallen. Van de rhizoctonialijst zijn twee rassen verdwenen, terwijl er geen nieuwe zijn bijgekomen. Op de aaltjeslijst zijn de twee rassen van vorig jaar vervangen door twee nieuwe.

Rhizomanie

Alle aangeboden rassen zijn tegenwoordig rhizomanieresistent. Indien u geen problemen verwacht met witte bietencystealtjes of rhizoctonia, kunt u kiezen uit de lijst met rhizomanieresistente

rassen. De belangrijkste eigenschap voor uw keuze is de financiële opbrengst. Coyote, de oude financiële koploper, heeft hierop nu concurrentie gekregen van twee nieuwe rassen. Emilia KWS heeft een financiële opbrengst die één punt hoger is (103). Debora KWS evenaart Coyote (beide 102). Het derde nieuwe ras Havik (SESVanderHave) scoort iets lager op financiële opbrengst (100), maar heeft een zeer hoog suikergehalte (103). Ook de beide nieuwe KWS-rassen hebben een hoog suikergehalte (102). Shakira en Cadenza hebben nog steeds het hoogste suikergehalte (beide 104). Goede eigenschappen van de nieuwe rassen zijn verder: vroege sluiting van het gewas (Emilia KWS en Havik), lage grondtarra (Debora KWS en Havik) en een laag aminoN-gehalte (Havik).

Rhizoctonia

Rhizoctonia komt vooral voor op de lichtere grond in het zuidoosten en het oosten van ons land en ook op percelen waar veel maïs wordt verbouwd. Voor die percelen is het verstandig een rhizoctoniaresistent ras te kiezen. Rhizoctoniaresistente rassen

Rubriek onder verantwoordelijkheid van
IRS

Postbus 32, 4600 AA Bergen op Zoom
Telefoon: 0164 274400 Fax: 0164 250962
E-mail: irs@irs.nl Internet: www.irs.nl
Eindredactie: Jurgen Maassen

hebben dan al snel een hogere financiële opbrengst dan vatbare rassen, ook al is er geen duidelijk aantasting te zien. Met een resistent ras verkleint u ook de kans op rotte bieten. Volledige garantie is er echter niet: in gevallen met zware besmetting kan ook in deze rassen rot voorkomen, maar dan wel in mindere mate dan bij niet-resistente rassen. Onderling verschillen de rassen iets in resistentieniveau, maar de betekenis voor de praktijk is gering.

De lijst van rhizoctoniarassen is korter dan vorig jaar: er zijn geen nieuwe rassen bijgekomen, terwijl de B-rassen van vorig jaar (Heracles en Solea) zijn afgefallen. De overgebleven rassen (Piranha, Solano, Arrival en Zanubia) lijken in veel eigenschappen op elkaar. Van Zanubia zijn het suikergehalte en de financiële opbrengst het laagst.

Witte bietencystealtjes

Witte bietencystealtjes komen op meer dan 40% van de percelen voor. Bij een lichte tot matige besmetting (vanaf 150 eieren en larven/ml grond) kan een resistent ras al een hogere opbrengst geven dan een vatbaar ras. Veel telers hebben daarom het afgelopen jaar al de overstap naar een resistent ras gemaakt: het aandeel van deze rassen verdubbelde bijna. Op de rassenlijst 2009 staan twee nieuwe rassen, Theresa KWS en Margitta. Theresa KWS is afgelopen jaar al veel in de praktijk uitgezaaid. Het ras stond echter nog niet op de rassenlijst,

Foto 2. Op een proefveld met een kunstmatige rhizoctoniabesmetting is er een groot verschil in aantal rotte bieten tussen een vatbaar (rechts) en een resistent ras (links).

omdat het pas twee jaar was onderzocht. Het is nu drie jaar onderzocht en heeft op percelen zonder witte bietencystealtjes een financiële opbrengst die in de buurt komt van die van de rhizomanierassen. Bij een zware besmetting komt de opbrengst

25% hoger uit dan die van de vatbare rassen. Het suikergehalte is hoog. Margitta scoort op financiële opbrengst en suikergehalte lager. Afhankelijk van de begindichtheid van witte bietencystealtjes kunnen deze rassen de aaltjespopulatie nog steeds vermeerderen. Het is dan echter 50-70% minder dan bij de vatbare rassen.

Noud van Swaaij

Hoog suikergehalte goed voor de hele keten

Op de nieuwe rassenlijst is het aantal rassen met een hoog suikergehalte toegenomen. Van de vijf nieuwe rassen hebben vier een hoog suikergehalte (Emilia KWS, Debora KWS, Havik en Theresa KWS). Het gehalte van de rassen Shakira en Cadenza overtreffen ze echter niet. Rassen met een hoog suikergehalte zijn gunstig voor de kosten in de suikerketen. De transportkosten gaan omlaag, omdat er minder water per kilo suiker vervoerd wordt. In de fabriek dalen de verwerkingskosten. Vandaar dat u op de afrekening meer krijgt per ton suiker, als het suikergehalte hoger is.

Individueel rasadvies via www.irs.nl

De cijfers van de rassenlijst geven een gemiddeld beeld van de financiële opbrengst van rassen voor uiteenlopende teeltomstandigheden. In individuele gevallen kan de rasvolgorde afwijken. Bijvoorbeeld: meestal als u een laag suikergehalte heeft of een hoog tarrapercentage en ook als aminoN- of K+Na-gehalte altijd aan de hoge kant is. De verwachte hoeveelheid surplusbieten heeft eveneens invloed op de rasvolgorde. Via de Betakwik-module 'Rassenkeuze en optimaal areaal' kunt u zelf uitrekenen welk ras voor uw eigen situatie de beste keuze is.

Meer informatie over rassen vindt u:

- in de Zaadbrochure 2009 van Suiker Unie
- op www.irs.nl:
 - rassenbulletin suikerbieten 2008 (tabel inclusief tweejaarscijfers);
 - Betatip (handleiding zaad en rassen);
 - Betakwik Rassenkeuze en optimaal areaal (rekenmodule eigen situatie).